

Newyddion o Un Llais Cymru:

Croeso i Rifyn 16 o E-fwletin Un Llais Cymru. Mae'r rhifyn yma yn llawn o'r wybodaeth ddiweddaraf am ein prosiect Argyfwng Costau Byw a'r rhaglen Lleoedd Lleol ar gyfer Natur, ynghyd â newyddion allweddol a chyfleoedd i gefnogi eich gwaith mewn cymunedau lleol.

Newyddion

Cyd-bwyllgor Corfforedig De-orllewin Cymru - Ymgynghoriad ar Gytundeb Cyflwyno Drafft Cynllun Datblygu Strategol

Pwyllgor Cyfunol Corfforaethol De-orllewin Cymru (CBC) yw corff llywodraeth ranbarthol a sefydlwyd i wella lles economaidd trwy gydweithrediad a chynllunio strategol gwell ledled De-orllewin Cymru. Mae'n uno pedwar Awdurdod Lleol a dau Awdurdod Parc Cenedlaethol i fynd i'r afael â phryderon allweddol y rhanbarth.

Sefydlwyd CJs yn dilyn gweithredu Rheoliadau gan Lywodraeth Cymru ym mis Ebrill 2021. Un o'u dyletswyddau statudol, a nodir yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Rheoliadau Cynllun Datblygu Strategol cysylltiedig, yw paratoi Cynllun Datblygu Strategol (SDP).

Y cam cyntaf yn nhrefniant Cynllun Datblygu Strategol yw i'r CJC baratoi **Cytundeb Cyflawni** ar gyfer y CDS. Mae hyn yn cynnwys dau brif ran: Datganiad o Ymgysylltiad Cymunedol sy'n nodi sut y bydd y cynllun yn cael ei gynhyrchu a phwy fydd yn gysylltiedig a sut; ac amserlen fanwl sy'n egluro pa mor hir y bydd yn cymryd i baratoi'r cynllun, gan ddilyn pob un o'r camau a nodir mewn rheoliadau a chanllawiau Llywodraeth Cymru.

Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi'r mathau o ymgynhorwyr yn y Rheoliadau Cynllun Datblygu Strategol y dylai'r CBC geisio ymgysylltu â hwy, **ac rydych chi a/neu eich sefydliad chi yn un o'r ymgynghorai hynny**. Felly, rwy'n ysgrifennu i ofyn i chi ystyried cymryd rhan yn y broses SDP, sy'n dechrau gyda'r Cytundeb

Cyflawni, ac hefyd i ofyn i chi ddarparu'r pwynt cyswllt gorau yn eich sefydliad, os nad yw'r neges e-bost hon eisoes wedi cyrraedd y person hwnnw. Yna, bydd y CBC yn cadw cronfa ddata o gysylltiadau ar gyfer y dyfodol er mwyn rhoi gwybod i chi am y camau allweddol a'r camau nesaf yn y broses.

Gallwch weld y Cytundeb Cyflawni drafft [YMA](#) fel dolen i'r ddogfen ar ein gwefan, a byddwn yn ddiolchgar pe gallech nodi eich diddordeb yn y SDP a hefyd dod o hyd i amser i adolygu'r Cytundeb Cyflawni gan wneud unrhyw sylwadau ac awgrymiadau arno.

Bydd y cyfnod ymgynghori yn para am 5 wythnos, o 19eg Ionawr 2026. Y dyddiad cau ar gyfer sylwadau yw 5pm, 20fed Chwefror 2026.

Yr eiddoch yn gywir,

Charlotte Harding

Prif Gynllunydd Polisi Rhanbarthol

E-bost: SDP@npt.gov.uk

.

Galw Trefi Cymru...

Mae gan drefi Cymru gyfle unigryw i arddangos a dathlu eu hanes gyda'r cyfle cyffrous hwn i wneud cais i ddod yn Dref Diwylliant! Gweler y ddolen i gael gwybod mwy: [Galw Trefi Cymru: A allai tref yng Nghymru gael ei choroni'n Dref Diwylliant gyntaf y DU? - GOV.UK](#)

Gadewch i ni roi ein cymunedau ar y map go iawn!

**Ombudsmon
Ombudsman**
Cymru - Wales

Gweld ein gwefan

View our website

**Ein cylchlythyr
chwarterol**

Yn cwmpasu Hydref -
Rhagfyr 2025

**Our quarterly
newsletter**

Covering October -
December 2025

Cylchlythyr Ombudsman

Cliciwch isod

Cylchlythyr

Digwyddiad Rhanddeiliaid Coffáu COVID-19

Cafodd Un Llais Cymru y fraint o fynychu Digwyddiad Rhanddeiliaid Coffáu yr wythnos hon yng Nghaerdydd. Roedd y digwyddiad yn cynnwys trosolwg o Raglen Goffáu COVID-19 gyda ffocws ar [Ddiwrnod Myfyrio COVID-19](#), cofebau, a straeon o'r pandemig.

Rhannodd cynrychiolwyr o [Teuluoedd Galarus Covid er Cyfiawnder](#) (Covid-19 Bereaved Families for Justice Cymru) fanylion eu grŵp a pham roedd coffáu'r pandemig mor bwysig. Ymunodd Ceri Williams (TUC Cymru), Kate Rees (Ymddiriedolaeth Genedlaethol Cymru) a Gwilym Roberts-Harry (Amgueddfa Cymru) â ni hefyd a ddisgrifiodd sut roedd eu sefydliadau'n rhan o goffáu pandemig COVID-19.

Rhybudd ynghylch Diogelwch Adeiladau: Risgiau Posibl o Slabiau Trosglwyddo mewn Adeiladau

Mae ein cydweithwyr yn Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS) wedi ein rhybuddio am **risg sy'n dod i'r amlwg o ran diogelwch adeiladau** ac yn benodol adeiladau concrit wedi'i atgyfnerthu a adeiladwyd gyda '**slabiau trosglwyddo**'.

Ar 19 Rhagfyr, rhybuddiodd Llywodraeth y DU brif bersonau atebol a pherchnogion adeiladau yn y [datganiad](#) hwn. Mae'r Rheoleiddiwr Diogelwch Adeiladu yn gweithio gyda'r Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol i ddeall yn well maint y risg hon, yn benodol o ran mecanwaith methiant posibl o'r enw "rhwyg trywanu" (punching shear) (a allai arwain at gwymp rhannol adeilad. Mae hyn yn dilyn canllawiau dylunio newydd ar slabiau trosglwyddo a gyhoeddwyd gan [Sefydliad y Peirianwyr Strwythurol \(IStructE\) ym mis Tachwedd 2024](#).

Mae Llywodraeth y DU yn argymhell y dylai perchnogion adeiladau **ofyn am gyngor proffesiynol ar unwaith** gan Beiriannydd Strwythurol Siartredig sydd â phrofiad a chymwysterau priodol.

Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth yma: [Slabiau trosglwyddo mewn adeiladau: Cyngor a Chwestiynau Chyffredin](#)

Gall Llywodraeth Cymru ac Advicelink Cymru dy helpu i hawlio dy arian.

Bob blwyddyn, mae dros £1 biliwn o fudd-daliadau heb eu hawlio yng Nghymru, felly rydym yn lansio ein hymgyrch gyfathrebu genedlaethol – 'Hawlia dy Arian'.

Dyma dudalen yr ymgyrch: www.llyw.cymru/hawliadyarian

Trwy'r ymgyrch hon, rydym am i bobl ledled Cymru hawlio eu harian i helpu gyda chostau byw, hyd yn oed os ydynt yn derbyn budd-daliadau yn barod.

Prif nod yr ymgyrch yw i gyfeirio pobl at linell gymorth am ddim Advicelink Cymru a'u hannog i wirio a hawlio eu harian.

Caiff yr ymgyrch ei chynnal gydol gweddill y flwyddyn ariannol hon drwy sianeli sy'n cynnwys y teledu, y radio, y tu allan i'r cartref, yn y wasg, yn ddigidol ac ar y cyfryngau cymdeithasol - ac ry'n ni angen eich cefnogaeth chi i helpu i ledaenu'r neges.

Fel rhanddeiliaid a phartneriaid allweddol, mae Llywodraeth Cymru am i'ch sianeli cyfathrebu chi helpu i ledaenu'r neges a chyrraedd cynulleidfaoedd, gan sicrhau eu bod yn ymwybodol o'r gefnogaeth sydd ar gael a sut i wneud cais.

Gwasanaeth Ynni

Yn y canllaw hwn

1. Gwasanaeth Ynni: pwy ydym ni

2. Effaith a chynnydd

3. Dangosfyrddau

4. Astudiaethau achos

5. Grantiau

6. Canllawiau

7. Cylchlythyr

PERTHNASOL

Ynni carbon isel

Pecyn ynni cymunedol

Ynni cartref a thlodi tanwyc

Cael cymorth gydag effeithlonrwydd ynni yn eich cartref gan Nyth

1. Gwasanaeth Ynni: pwy ydym ni

Mae Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru yn helpu cyrff sector cyhoeddus a grwpiau cymunedol yng Nghymru i gynllunio a chyflwyno prosiectau ynni lleol. Mae'r prosiectau hyn yn cefnogi'r trawsnewid i economi gwyrdd carbon sero.

Mae'r Gwasanaeth Ynni yn rhaglen pedair blynedd a ariannir gan Lywodraeth Cymru. Mae'r rhaglen gyfredol yn rhedeg tan Mawrth 2027.

Am fwy o manylion

Cylchlythyr Archwilio Cymru

Cofrestrwch

YC ystadau cymru

Prif ddogfen yma

Fel y gwyddoch o bosib, sefydlodd Ystadau Cymru grŵp diogelwch adeiladau yn 2024 i fynd i'r afael â'r heriau gwahanol a wynebwr gan reolwyr ystadau cyhoeddus ledled Cymru.

Fel rhan o'r fenter hon, mae'r grŵp wedi dechrau archwilio'r risgiau sy'n gysylltiedig â gwefru cerbydau trydan a rheoli batris lithiwm, gan ffurfio is-grŵp penodedig o arbenigwyr i arwain y gwaith hwn. Tra bo canllaw cynhwysfawr yn cael ei ddatblygu, crëwyd canllaw dros dro i sicrhau ymwybyddiaeth amserol (gweler y ddogfen atodedig).

Caiff rheolwyr ystadau eu hargymell i adolygu'r ddogfen a mynd i'r afael â unrhyw faterion sydd angen eu datrys. Drwy weithredu mesurau diogelwch priodol, gellir rheoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â gwefru cerbydau trydan neu fatris lithiwm yn effeithiol.

Os hoffech wybod mwy am waith y Grŵp Diogelwch Adeiladau neu Ystadau Cymru yn gyffredinol, ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadau-cymru> neu anfonwch e-bost at ystadaucymru@llyw.cymru.

Yn dilyn rhywfaint o ymchwil cychwynnol, fy nealltwriaeth yw bod y gwasanaeth tân ac achub lleol yn gallu cynnig cymorth, os oes ei angen, os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch diwygio asesiadau tân mewn adeiladau TCC i adlewyrchu newidiadau neu ddiweddariadau diweddar.

Mae gwefannau'r Gwasanaeth Tân ac Achub yn cynnwys manylion cyswllt yn ogystal â chynghor defnyddiol.

[Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn cynnig rhai adnoddau defnyddiol gan gynnwys rhestr wirio asesiad risg diogelwch tân i'r rheini sydd newydd ddechrau mewn rheoli adeiladau](#)

Gwasanaeth Tan ac
Achub De Cymru

Gwasanaeth Tan ac
Achub Gogledd
Cymru

Gwasanaeth Tan ac
Achub Canolbarth a
Gorllewin Cymru

Cylchlythyr

Cylchlythyr (o dan y
fersiwn Saesneg)

Planning and Infrastructure Act 2025
(dim fersiwn Cymraeg)

Gorchymyn Anghymhwyso 2025

Yn dilyn ymgynghori, daeth [Gorchymyn Senedd Cymru \(Anghymhwyso\) 2025](#) i rym ar 13 Tachwedd. Mae'n nodi rolau neu swyddi penodol sy'n anghymhwyso pobl rhag bod yn Aelodau o'r Senedd ac yn disodli'r Gorchymyn Anghymhwyso blaenorol. Mae crynodeb o'r ymatebion i'r ymgynghoriad ar gael yma: [Gorchymyn Senedd Cymru \(Anghymhwyso\) 2025 drafft | LLYW.CYMRU](#).

Fe welwch fod ambell swydd sy'n ymwneud â Chynghorau Cymuned a Thref wedi'u rhestru yn y Gorchymyn. Mae hyn yn golygu y caiff deiliaid swyddi a grybwyllir yn y Gorchymyn Anghymhwyso sefyll fel ymgeiswyr, ond na chânt dyngu'r llw i fod yn Aelod o'r Senedd heb roi'r gorau i'w swydd yn gyntaf.

Y swyddi sydd wedi'u hanghymhwyso: Swyddog taledig sy'n gyfrifol, at ddibenion adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, am weinyddu materion ariannol y cyngor cymuned; a pherson sy'n dal swydd daledig y mae'r cyngor cymuned yn ei phennu am y tro cyntaf yn y rhestr a gynhelir yn unol ag is-adran (2) ac unrhyw gyfarwyddydau o dan adran 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

Mae'r swyddi hyn yn ychwanegol at yr anghymwysiaid hynny a nodir yn adran 16 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ac Atodlen 1A iddi ac unrhyw anghymwysiaid penodol eraill y darperir ar eu cyfer mewn deddfwriaeth arall.

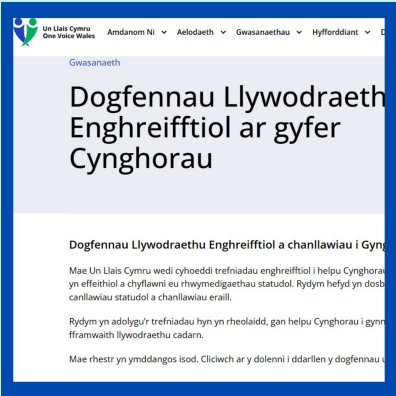
Am fwy o wybodaeth

Grŵp Cyngori Annibynnol ar Grid
Trydan y Dyfodol i Gymru: adroddiad ac
argymhellion

Adroddiad

Werth ffeindio amser i'w wyllo ar wefan Un Llais
Cymru:

Dogfennau Llywodraethu Enghreifftiol a chanllawiau i
Gynghorau:

Dogfennau Llywodraethu
Enghreifftiol a chanllawiau i
Gynghorau :

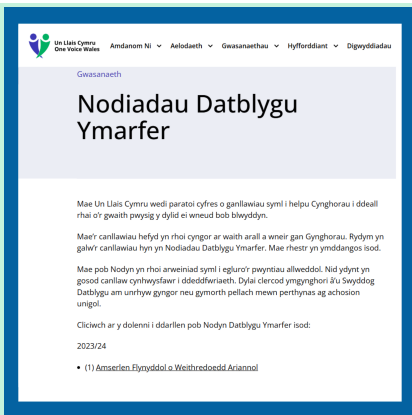
Mae Un Llais Cymru wedi cyhoeddi trefniadau enghreifftiol i helpu Cynghorau i redeg yn effeithiol a chyflawni eu rhwymedigaethau statudol. Rydym hefyd yn dosbarthu canllawiau statudol a chanllawiau eraill.

Rydym yn adolygu'r trefniadau hyn yn rheolaidd, gan helpu Cynghorau i gynnal fframwaith llywodraethu cadarn

Cliciwch ar y ddolen i weld pa ddogfennau sydd ar gael

Mwy o
Fanylion

Nodiadau Datblygu Ymarfer:

Nodiadau Datblygu Ymarfer :

Mae Un Llais Cymru wedi creu Nodiadau Datblygu Ymarfer – canllawiau syml i helpu Cyngorau i ddeall tasgau blynyddol allweddol ac i roi cyngor ar weithgareddau eraill y cyngor.

Nodau Datblygu Ymarfer i gyd iw gweld yma

Dyddiadau hyfforddiant Un Llais Cymru:

Cyngorwyr sydd yn dymuno mynychu hyfforddiant - cysylltwch 3 clerc er mwyn iddynt llogi lle ichi ar y sesiwn penodol

Cliciwch yma i llogi lle

SWYDDI

Swyddi gwag yn y sector Cyngorau Cymuned a Thref:

Gweler pob swydd gwag yma

Swyddi Gwag:

Fel rhan o'r aelodaeth flynyddol, mae Un Llais Cymru yn cynnig cyfle i Gynghorau Cymuned a Thref sy'n aelodau hysbysebu swyddi gwag sy'n ymwneud â'r sector, megis Clercod, Swyddogion Cyllid Cyfrifol, a rolau staff eraill.

Mwy o
Fanylion

Swyddi Llywodraeth Cymru

Mae gyrfa yng Ngwasanaeth Sifil Cymru yn cynnig:

- cyfle i wneud gwahaniaeth i fywydau pobl yng Nghymru
- dysgu yn y swydd a chyfleoedd da i ddatblygu gyrfa
- oriau gweithio hyblyg a buddion cynhwysfawr.

Mae yna wahanol ffyrdd o ymuno â'r gwasanaeth sifil yng Nghymru.

Mae Llywodraeth y DU yn chwilio am gynrychiolydd i Gymru ar y Panel Ymgynghorol Arbenigol

I weld yr hysbysebion diweddaraf ar gyfer penodiadau cyhoeddus yng Nghymru, ewch i:

Swydd Wag: [Rheolwr Hyfforddiant Rhaglenni Arweinyddiaeth \(2 Swydd\)](#)

Lleoliad: Cymru gyfan

Academi Wales yw'r ganolfan ragoriaeth genedlaethol mewn arweinyddiaeth ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Mae Academi Wales yn cefnogi unigolion a sefydliadau i ddatblygu arweinyddiaeth, gydag arweinyddiaeth yn cael ei datganoli a'i dosbarthu ar draws ein gwasanaethau cyhoeddus, drwy rwydweithiau ac ar draws ffiniau daearyddol a sectorol. Mae Academi Wales yn datblygu, yn cyflwyno, ac yn gwerthuso ystod o ymyriadau datblygu arweinyddiaeth, gan gynnwys cynadleddau ac ysgolion, rhaglenni, cyrsiau byr, dosbarthiadau meistr, cymorth dysgu, a gwaith hwyluso wedi'i deilwra. Gallwch weld y manylion ar ein [gwefan](#).

Rydym yn chwilio am arbenigwyr datblygu hyfforddiant a all gyfrannu'n effeithiol o fewn tîm uchel ei berfformiad. Byddwch yn ymwneud â datblygu a chyflwyno hyfforddiant (ar-lein ac wyneb-yn-wyneb) a fydd yn cefnogi arweinwyr i ddatblygu, a hynny mewn ystod o fodelau, rhaglenni a gweithdai arweinyddiaeth a datblygu. Bydd disgwyl i'r ymgeiswyr llwyddiannus weithio ledled Cymru i ddarparu hyfforddiant wyneb-yn-wyneb. Bydd hyn yn cynnwys bod oddi cartref dros nos.

Bydd yr ymgeisydd delfrydol yn frwdfrydig, yn gallu cymell ei hun, yn ddyfeisgar, ac yn gallu ysbrydoli arweinwyr o gefndiroedd amrywiol. Byddan nhw'n gyfathrebwyr rhagorol sy'n gallu cyflwyno gwybodaeth gymhleth i wahanol gynulleidfaoedd mewn ffordd eglur a hawdd ei deall. Bydd gofyn i chi fod yn rhagweithiol ac yn adweithiol, gan asesu sgiliau a gwybodaeth arweinwyr yn yr ystafell hyfforddi a phenderfynu pa gefnogaeth y mae'r unigolion ei hangen ar y pryd i dyfu ac i ddatblygu yn ystod pob sesiwn. Bydd gofyn i chi roi adborth a gwybodaeth yn rheolaidd i dîm ehangach Academi Wales ynghylch y tueddiadau, y pwyntiau trafod, yr heriau a'r cyfleoedd a welwyd yn ystod sesiynau. Bydd hyn yn helpu i lywio'r gwaith o gynllunio busnes yn y dyfodol.

Mae'r rhinweddau canlynol yn rhai sy'n ddymunol, a dim ond os caiff dau neu fwy o ymgeiswyr yr un sgôr yn y cam ymgeisio neu yn y cyfweliad y cânt eu hystyried:

- Y gallu i ddatblygu ac i gyflwyno rhaglenni arweinyddiaeth yn y Gymraeg.
- Profiad o greu cynnwys ar gyfer llwyfannau digidol, e.e. sgriptiau ar gyfer cynnwys fideo a chynnwys e-ddysgu [nid oes angen unrhyw wybodaeth dechnegol, mae hyn yn ymwneud â defnyddio adnoddau presennol i greu cynnwys].
- Aelod Cyswllt, Aelod Siartredig neu Gymrawd y CIPD.

Cyflog: £37,111

Patrwm gwaith: Amser llawn (croesewir ceisiadau gan bobl sydd am weithio'n llawn amser, rhan-amser neu rannu'r swydd).

Math o gyfle: Parhaol.

Dyddiad Cau: 6/2/2026 1600 awr

Dolen i ymgeisio: [Rheolwr Hyfforddiant Rhaglenni Arweinyddiaeth x2 -](#)

Enw cyswllt os hoffech fwy o wybodaeth am y swydd:

aw.datblyguarweinyddiaeth@llyw.cymru

.....
[Pecyn Gwybodaeth i Ymgeiswyr - Is-Gadeirydd -](#)
Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan

Y dyddiad cau ar gyfer yr apwyntiadau uchod yw
02/02/2026 am 16:00.

.....
[Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog -](#)
[Aelod -](#)

Y dyddiad cau ar gyfer yr apwyntiadau uchod yw
03/02/2026 am 16:00

Cadwch y Dyddiad

**Gwella ein Lleoedd
Lleol –
Astudiaethau
Enghreifftiol a
Diweddariadau
Cynllunio o Gymru”**

**Cynhadledd
Cenedlaethol a
Gwobrau Un Llais
Cymru
1af GORFFENNAF 2026**

**Cynhadledd Arfer
Arloesol Un Llais
Cymru
30ain MEDI 2026**

**19 Mawrth 2026,
10:30yb-1:30yp**

[Improving our Local
Places - Welsh Case
Studies & Planning
Updates Registration,](#)
[Thu 19 Mar 2026 at
10:00 | Eventbrite](#)

Diweddariadau Prosiectau a Ariannwyd gan Un Llais Cymru:

Newyddion am Brosiect Argyfwng Costau Byw

Perthyn

Cymraeg: Mae'n Perthyn i'n cymunedau

Eisiau dechrau neu dyfu grŵp cymunedol
Cymraeg yng Ngogledd neu Orllewin Cymru?

Gallwn eich helpu i ddatblygu, [tai dan arweiniad
y gymuned](#), [menter gymdeithasol](#), [menter
gydweithredol](#), neu [ymddiriedolaeth tir
cymunedol](#) Cymraeg.

**Gall Perthyn cefnogi eich syniadau i helpu cryfhau
ein cymunedau Cymraeg!**

Cysylltwch â ni
Ewch i'n gwefan neu e-bostiwch
perthyn@cwmpas.coop

cwmpas

2050

Ffurflen Gais

Nodau Canllaw

Peidiwch colli allan gan bod y dyddiad
Cau Ionawr 31

Lleoeedd Lleol ar gyfer Natur

Manylion yr adran ar ein gwefan

Un Llais Cymru / One Voice Wales

24c Stryd Y Coleg,
Rhydaman
SA18 3AF

Mae'r E - Bwletin yma yn cael ei dosbarthu i bob Cyngor yng Nghymru . Dylid nodi os ydych yn dad tanysgrifio mi fyddwch yn colli mynediad i'r ddau fersiwn Cymraeg a Saesneg a'r cylchlythyr . Cysylltwch a kbrown@unlliascymru.cymru am cymorth efo hyn.

[Dad-Tanysgrifio / Unsubscribe](#)

